

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2019. október

AKTUÁLIS

Fekete István nyomán a Zselicben

Október 16-án, a Dél-Zselic gyönyörű szép napsütéses, őszi idővel ajándékozta meg az immár tizenharmadik alkalommal lebonyolításra került, „Fekete István nyomában” – Természetismereti és életrajzi terepi akadályverseny résztvevőit. A baranya megyei Bakóca környékén létesített „Fekete István Emlékösvény” körülbelül 5 km-es szakaszán az általános iskolák 7-8. osztályos tanulói mérték össze tudásukat.

A diákok Berkesdről, Nagyatádról, a veszprém megyei Litérről, Csurgóról, Mecseknádasdról, Vásárosdombórol, Kaposzsekcsőről, Mindszentgodisáról, Komlórol, és Pécsről érkezve járták végig a verseny távját, ahol természetismereti (növény- és állatfajok felismerése, természetjárással, természetvédelemmel, erdő- és vadgazdálkodással kapcsolatos kérdések, terepi feladatok) és az író életével, különösen a környékhez kapcsolódó, kezdő gazdasz éveihez kötődő emlékeivel, írásaival foglalkozó kérdésekre, terepi feladványokra kellett válaszolniuk.

A húsz, egyenként három fős egység közül a feladatokat a Berkesdi Fekete István Általános Iskola „Vaddisznók” nevű csapatának sikerült a legjobban megoldani, őket a KSZC Nagyatádi Ady Endre Gimnázium, Szakgimnázium és SZKI „Elkelkáposztástalaníthatatlanok” elnevezésű csapata, és a Litéri Református Általános Iskola „Litéri lányok” fantázianevű csapata követte.

A verseny szervezőinek (Duna-Dráva NPI, Mecsekerdő Zrt. Szigetvári Erdészete, Ajkai Fekete István Irodalmi Társaság, Dombóvári Fekete István Kulturális Egyesület, Janus Pannonius Múzeum Természetismereti Osztálya) reményei szerint a rendezvénnyel évről-évre sikerül továbbvinni, és a gyerekekbe oltani az író örök törekvését, a magyar táj szeretetét és védelmét.

Szöveg: Nagy Gábor

Kép: eredményhirdetés és díjátadó a Fekete István fűvészkertben, Nagymátén; fotó: Havasi László

Újabb törpesármány előfordulás a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

2019. október 19-én reggel egy fiatal törpesármány akadt a madarászok hálójába a Dávodi Földvári-tó Természetvédelmi Területen. A befogást követően a madarat meggyűrték, majd alapos dokumentálás után ismét szabadon repülhetett.

Magyarországon ez a tizedik gyűrzött törpesármány. A faj Európában mindössze a Skandináv-félszigeten és Oroszország egyes részein fészkel. Elsősorban a tajga övezet folyók menti fűzeseiben, illetve a tundrák törpefűzeseiben fészkel. Vonuló madár, amely a telet Délkelet-Ázsiában, valamint Észak-Indiában tölti. Nálunk nagyon ritka kóborlóként tartják számon. Az Igazgatóság illetékességi területén ez már a harmadik adat. Az első példány 2015-ben lett gyűrzve Dávodon, majd 2018-ban is jelöltek egy madarat a Baranya megyei Sumonyban.

Szöveg és kép: Mórocz Attila

Rétisasok a Nyugat-Mecsekben

Hazánk legnagyobb ragadozómadarát leginkább nyílt területeken, vizes élőhelyek környékén, halastavak közelében láthatjuk. Ennek oka, hogy táplálékának nagy részét víziszárnyasok és halak teszik ki. Viszont fészkelésre szívesen választja a zárt erdőket, ahol talál olyan fákat, melyek elbírják az évek során tekintélyes méreteket elérő fészket, és biztosítják a megfelelő zavartalanságot a közel fél éven keresztül tartó költési időszakban.

Mivel a mintegy 300 páros országos költőállomány jelentős része a Dél-Dunántúlon fészkel, és csak a baranyai populáció közel 50 párt számlál, Igazgatóságunk természetvédelmi őr kollégái nagy hangsúlyt fektetnek a fészkelőpárok nyomon követésére, a velük kapcsolatos védelmi munkákra, lehetőség szerint az új revírek, fészkek felkutatására. A Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzet a sasok szempontjából eddig fehér folt volt. A hegység ezen részét nem használták költésre a madarak. Mintegy 3 éve, a megfigyelések alapján kezdett körvonalazódni egy új revír megléte a hegység belső területein, azonban a fészkek helyét többszöri próbálkozás ellenére sem sikerült fellelni. Ez az ősz hozott meglepetést ezen a téren. A területen dolgozó kutatók bukkantak rá a fészkekre, amely így jutott kollégáink tudomására. A fészkekkel kapcsolatos védelmi munka (egyeztetés a gazdálkodóval, nyomonkövetés, stb.) most már elindulhat, hogy a Nyugat-Mecsek újdonsült rétisaspárja minél hosszabb időn keresztül nevelhesse fel sikeresen fiókáit a hegység erdejében.

Szöveg és fotó: Völgyi Sándor

Őszi tisztító kaszálások a Dráva menti gyepeken

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság által kezelt védett gyepeken fontos munka a nyár végén - ősz elején elvégzendő tisztító kaszálás. A legelőkön azt a növényzetet kell eltávolítani, amelyeket az állatok nem legeltek le, míg a kaszálókon a sarjú betakarítása válhat szükségessé.

A munkálatok során már lekaszálhatóak olyan védett fajok kőrői is, mint például a magasszárú kocsord. Ez a 2-3 méter magasra is megnövő védett fajunk alpesi flóraelem és a Duna-Dráva Nemzeti Park zánkai, őrtilosai szakaszán több helyen is előfordul. A képen még virágzásban látható, apró, zöldessárga szirmú virágai ernyőkben nyílnak. Június-júliusi virágzását követően októberre beérlelte magjait, így a kaszálás már nem veszélyezteti létét, sőt, a gyepek megfelelő időben történő tisztítása elősegíti fennmaradását. Ez a magasszárú kocsord és egyéb védett növényfajok érdekében szezonzáró végzett tisztító kaszálások lényege, egyik fő célja.

Szöveg és fotó: Mezei Ervin

Vadmacska kölyök a drávaszentesi madárrepatriálóban

Emlősállattal bővült a drávaszentesi madárrepatriáló állomás. Nemrég egy vadmacska kölyök került hozzánk. Barcs külterületén találták az állatra, akiről először azt hitték, hogy házi macska. A kölyköt a helyi állatmenhely vezetője találta, aki ideiglenes gazdihoz adta az állatot.

A befogadó másnap jelezte, hogy valami „gond” van a macskával, nagyon vad, fújtat, nem házimacska módjára viselkedik. Természetvédelmi őr kollégák megnézték az állatot, és kiderült, valóban nem házimacska, hanem vadmacska; illetve az sem kizárható hogy hibrid, vagyis házi és vadmacska keveréke. Erre enged következtetni a késői – normálistól eltérő – születési időszak is. A vadmacskák párzási időszaka ugyanis február-március, a vemhességi idő pedig kb. 60 nap.

A vadmacskák különösen óvatosak, félénkek, rejtőzködő életmódot folytatnak, kerülnek az emberi településeket, az emberek által háborgatott területeket; leginkább a nagy kiterjedésű, háborítatlan erdőket kedvelik. Bundájuk szürkésbarna, jellegzetesen cirmos, fekete harántcsíkokkal, de lehet elmosódott is. Vastag bozontos farkukat 7-9 fekete harántcsík is díszítheti. A házimacskával ellentétben leginkább éjjel és hajnalban aktívak, a nappal kotorékokban, fák odvaiban töltik. Kistestű gerinceseket, nagyobb rovarokat, ritkán madarakat és halakat is zsákmányolnak.

A szakemberek szerint félő, hogy tiszta vérvonalú európai vadmacska nem is fordul elő a környéken, hiszen az épített környezet egyre kiterjedtebb, sok a házi macska, azok pedig párosodhatnak a vadmacskákkal. Emiatt, illetve rejtőzködő életmódja miatt állománybecslése nagyban nehezített. E kölyök esetében genetikai vizsgálat fog fényt deríteni arra, hogy tiszta vérű vadmacskáról vagy hibridről van-e szó.

A vadmacska Magyarországon fokozottan védett, természetvédelmi értéke 250.000 Ft.

Szöveg és fotók: Schulcz Andrea

Ismét a működési területünkről került ki az Év Fája!

Az Év Fája címet idén izgalmas küzdelem után a kaposvári Szabadságfa nyerte el, 4431 szavazattal.

A nyertes kocsányos tölgy a kaposvári Berzsényi Dániel Tagiskola udvarán áll, a helyiek Szabadságfa néven ismerik. A fát 1929. április 18-án, épp 90 évvel ezelőtt ültették az 1927-ben átadott iskolaépület udvarán. A csemete a kőszegi polgármester jóvoltából a trianoni határról, az Írott-kőről került Kaposvárra, s az ültetéskor a fa gyökereire Kassa, Kolozsvár és Nagyvárad földjét hintették. Az elmúlt 90 évben több ezer berzsényis diák életét kísérte végig a „nagy tölgyfa”, hisz az iskolai ünnepek, évnitók, évzárók helyszíne az udvar, ahol a fa áll. Időről időre az iskola legkitűnőbb tanulói az elismerő oklevelekre erősítve a tölgyfa egy-egy préselt levelét is megkapták emlékül.

Az Ökotárs Alapítvány az Év Fája versennyel a közvetlen környezetünkben élő fákra és általában a természet fontosságára, mindennapi életünkben betöltött szerepére szeretné felhívni a figyelmet. A versenybe bármely közösség nevezhet egy számára kedves fát vagy facsoportot, amelynek érdekes története van. Idén 57 jelölt indult a versenyen, melyek közül a szakmai zsűri választotta ki a 14 döntőt. Ezek közül a közönség online szavazással választotta meg kedvencét július 1. és október 1. között. A Hős Fa címet a Szentkúti Öregharcos-Vasvár, míg az Országos Erdészeti Egyesület különdíját pedig a zilizi Ezeréves tölgyfa kapta. Az Év Fája, a Hős Fa és az Országos Erdészeti Egyesület különdíjasa mellett idén is minden döntőbe jutott fa oklevelet kapott a díjkiosztón. A fákra összesen 13158 szavazat érkezett az online szavazás keretében.

A 2019-es magyarországi győztes kaposvári tölgyfa a 2020 elején rendezendő európai versenyben is indul, amelynek győztese az Európai Év Fája címet nyeri el. A nemzetközi versenyen többször is második helyezést értünk el, négyszer pedig elsőként végzett a magyar fa. Legutóbb a pécsi Havi hegyi mandulafa nyerte el az Európai Év Fája címet.

Forrás: <https://evfaja.okotars.hu/>

ÖKOTURIZMUS

Rendkívüli nyitva tartás a Tettyei Mésztufa-barlangban

Az őszi szünet időszakában, november 1-3. között rendkívüli nyitvatartással várja látogatóit Pécsett a Tettyei Mésztufa-barlang. A barlang ezen időszakban naponta 10.00-18.00 óra között látogatható. Információk: www.barlangpecs.hu

Bemutatóhelyeink nyitvatartása az őszi-téli időszakban

Az őszi-téli szezon kezdetével bemutatóhelyeink nyitvatartása megváltozik.
A nyitvatartási rend az alábbiak szerint alakul:

Pécs, Pintér-kert Arborétum

- november 1 – február 28.:
H-Cs 8.00-16.00, P 8.00-14.00
- március 1 – október 31.:
H-Cs 8.00-16.00, P 8.00-14.00,
Szo-V és ünnepnapokon: 10.00-18.00

Pécs, Tettyei Mészufa-barlang

- november 4 – március 15.: zárva (*rendkívüli nyitva tartás 2019. november 1-3. között!*)
- március 16 – május 31.: K-V 10.00-18.00
- június 1 – augusztus 31.: K-V 10.00-19.00
- szeptember 1 – október 31.: K-V 10.00-18.00

Mohácsi Nemzeti Emlékhely

- október 24 – március 31.: H-V 9.00-16.00
- április 1 – október 23.: H-V 9.00-18.00

Kölked, Fehér Gólya Múzeum

- szept. 1 – április 30.: K-Szo 10.00-16.00
- május 1 – augusztus 31.: K-Szo 8.00-16.00

Drávaszentés, Dráva Kapu Bemutatóközpont

- október 16 – április 30.:
előzetes bejelentkezéssel látogatható
Tel.: 82/461-285, 30/474-3591.
- május 1 – október 15.:
H-Cs 9.00-16.00, P 9.00-14.00

Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum

- október 16 – március 14.: H-V 10.00-15.00
 - március 15 – október 15.: H-V 9.00-18.00
- Az utolsó vezetés a barlangban zárás előtt egy órával indul.
A Denevérmúzeum építési munkálatok miatt jelenleg zárva tart.

Szaporca, Ős-Dráva Látogatóközpont

- november 1 – április 30.: K-V 10.00-16.00
- május 1 – június 30.: H-V 9.00-17.00
- július 1 – augusztus 31.: H-V 9.00-18.00
- szeptember 1 – október 31.: H-V 9.00-17.00

Nagyharsányi Szoborpark

Építkezési munkálatok miatt jelenleg zárva tart.

Telefonos applikáció mutatja be a pécsi Pintér-kert Arborétum növényeit

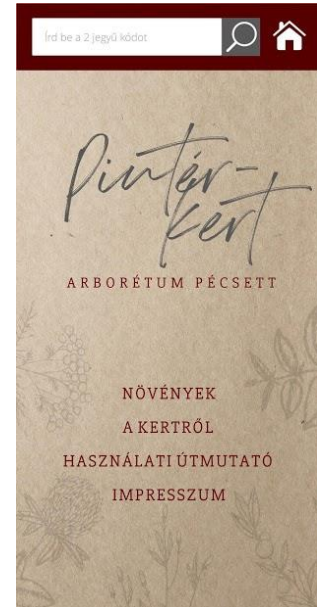
Új szolgáltatással bővítette a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság a pécsi Pintér-kert Arborétum kínálatát. A látogatók újonnan elkészült okostelefon alkalmazás segítségével a kertben megtalálható növények közül 50 faj fényképes ismertetését tanulmányozhatják, lényegre törő ismertetést olvashatnak a névadó Pintér Jánosról, valamint az arborétum történetéről és főbb jellemzőiről.

Az alkalmazás bármikor ingyenesen letölthető a Google Play áruházból és az Apple App Store-ból, az alábbi linkekre kattintva:

Android: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.ddnp.pinter>

iOS: <https://apps.apple.com/hu/app/pint%C3%A9r-kert/id1478550751?l=hu>

Az alkalmazás használata nem igényel folyamatos adatforgalmat, a letöltést és a telepítést követően offline használható. Használata egyszerű, az arborétumban a növények mellett elhelyezett zománcablákon látható számkódokat kell beírni az applikáció felső részén állandóan látható keresési mezőbe, majd a nagyító ikonra kattintva az adott növényről bővebb információ érhető el. Az ismertetések mellett azért is hasznos, mert a látogatók bármely évszakban keresik fel a kertet, a fotókon a növényekre leginkább jellemző állapotot tekinthetik meg. Az alkalmazás az egyéni idegenvezetés lehetőségét kínálja a siketek és hallássérültek számára a kert bejárása során. Az arborétum látogatói a pénztárnál ingyenesen rendelkezésre álló wifi segítségével is letölthetik az alkalmazást.

PROGRAMAJÁNLÓ

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programjai 2019. novemberben és december elején

November 5.: DDNP Klub

Ragadozó madarak nyomában

Völgyi Sándor diavetítéses előadása

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 17.00 óra

Ingyenes program.

November 9.: Két hét ébrenlét – madárparadicsom halászat után – Jelvénygyűjtő túra

Az őszi lehalászt követően madarak százai (sirályok, kócsagok, gémekek, kormoránok) lepik el a Hónig-pusztai halastavakat, hogy kivegyék részüket a visszamaradó halakból. Nyomukban rétisasok lesik a prédát. Őket pedig madarászok, fotósok kísérik, hogy kihasználják azt a két-három hetes időszakot, amíg a madarak ekkora számban itt tartózkodnak. Jöjjön el Ön is, készítsen emlékül remek természetfotókat!

Helyszín, időpont: Ladományi út – 6.sz. főútról a bonyhádszerdahelyi kereszteződésnél Ladomány felé kanyarodva (GPS: N46.313252 E18.580714), 10.00 óra, a túra hossza, időtartama: 3 km, 2-3 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

November 12.: Hírnévre vergődtek – Betyáremlékek a Dél-Dunántúlon

Varga Zsolt előadása

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 17.00 óra

Ingyenes program

November 13.: Élet az erdőben ősszel

A foglalkozáson résztvevő gyerekek bepillantást nyerhetnek az erdei állatok életébe. Kiderül, hogy mely állatok készítenek élelmiszerraktárakat és melyek azok, amelyek téli álomra készítik fel szervezetüket.

Helyszín, időpont: Tettye Oktatási Központ, 10.00 óra, a program időtartama: 1 óra, a részvételi díj: 400 Ft/fő.

November 16.: A madáretető vendégei

Az itt maradt madarainkról gondoskodnunk kell. Tudod-e, hogy kikre kell ilyenkor nagyobb figyelmet fordítani? Játékos úton foglalkozunk a téli madáretetés tudnivalóival. A program végén mindenki elkészítheti saját etetőjét.

Helyszín, időpont: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, 10.00 óra, a program időtartama: 2 óra, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

December 3.: DDNP Klub

„Szép város Kolozsvár”

Nagy Gábor diavetítéses előadása

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 17.00 óra

Ingyenes program.

A programokon mindenki saját felelősségére vesz részt. A résztvevők tudomásul veszik, hogy a programon kép-, illetve videofelvétel készülhet. A résztvevők a programon való részvételükkel hozzájárulnak a kép-, videofelvétel készítéséhez, és annak a DDNPI weboldalaira és Facebook oldalaira történő feltöltéséhez, valamint a DDNPI kommunikációjához, marketingjéhez történő időbeli korlátozás nélküli felhasználásához.

A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG BEMUTATÓHELYEI

- Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum – <http://www.ddnp.hu/abaliget>
- Boki-Duna, halászati bemutatóhely – <http://www.ddnp.hu/boki-duna>
- Dráva Kapu Bemutatóközpont, Barcs-Drávaszentés – <http://www.ddnp.hu/drava-kapu>
- Fehér Gólya Múzeum, Kölked – <http://www.ddnp.hu/feher-golya-muzeum>
- Mészégető-források barlangja, Orfű – <http://www.kalandbarlang.hu>
- Mohácsi Nemzeti Emlékhely – <http://www.ddnp.hu/mte>
- Nagyharsányi Szoborpark – <http://www.ddnp.hu/szoborpark>
- Ős-Dráva Látogatóközpont, Szaporca – <http://www.odlk.hu>
- Pintér-kert Arborétum, Pécs – <http://www.ddnp.hu/pinter-kert>
- Szársomlyó – <http://www.ddnp.hu/szarsomlyo-2>
- Tettyei Mésztufa-barlang, Pécs – <http://www.ddnp.hu/tettyei-mesztufa-barlang>

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály

7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 72/518-221, 72/518-222

E-mail: wodtke@ddnp.kvvm.hu, komlos@ddnp.kvvm.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, kérjük jelezze ezt számunkra „Hírlevél leiratkozás” tárgyú e-mailben! Köszönjük!